

CANVI DE MODEL

Com cada mes d'octubre, el Quadern Gadeso dedicat a la percepció dels empresaris turístics tanca la sèrie anual d'anàlisi del turisme de la nostra comunitat (veure quadre al final de la pàgina). I com també és habitual, els resultats es presenten per illes, tenint en compte que la seves realitats turístiques tenen característiques diferenciades, encara que es trobin emmarcades dins el conjunt de les Balears.

Les darreres dades disponibles ens mostren que el nombre de turistes que ens visiten ha estat superior al de l'any passat però, com veurem amb més profunditat al llarg de la revista, això no ha portat una rendibilitat empresarial al mateix nivell (encara que hagi millorat) ni, malauradament, la creació de nous llocs de feina (i molt menys de qualitat).

Per desgràcia, el nostre model turístic continua ancorat en una cultura del volum d'arribades, sense que millori substancialment el perfil del client. És a dir, en general no s'ha apostat d'una manera clara i decidida per un turisme de major qualitat, amb més poder adquisitiu, més respectuós amb el medi ambient i menys conflictiu amb la població resident.

Aprofitam l'avinentsa per anunciar que el proper dia 14 de novembre es presentarà l'Anuari del Turisme 2016, que vol esdevenir una eina de debat i diàleg per fer del nostre sector turístic una font de benestar per a tothom.

CLIMA EMPRESARIAL (XXVIII)

UNA MAJOR RENDIBILITAT SENSE UNA MILLORA LABORAL

A la taula 1 es reflecteixen les opinions dels **empresaris turístics** en relació als seus resultats de la temporada passada. Com es pot comprovar, un 63% de les empreses d'allotjament asseguren que la temporada 2015 ha estat millor que la de l'any passat, degut a les bones xifres d'ocupació hotelera durant la temporada alta, mentre que un 37% diu que ha estat molt similar. Aquesta ocupació, desigual segons sigui la zona analitzada, té algunes característiques que cal remarcar: creixen els turistes dels principals mercats emissors, inclosa la demanda nacional; la despesa turística puja lleugerament; l'estacionalitat continua sent endèmica a la nostra comunitat...

Com avançàvem a l'editorial, aquestes

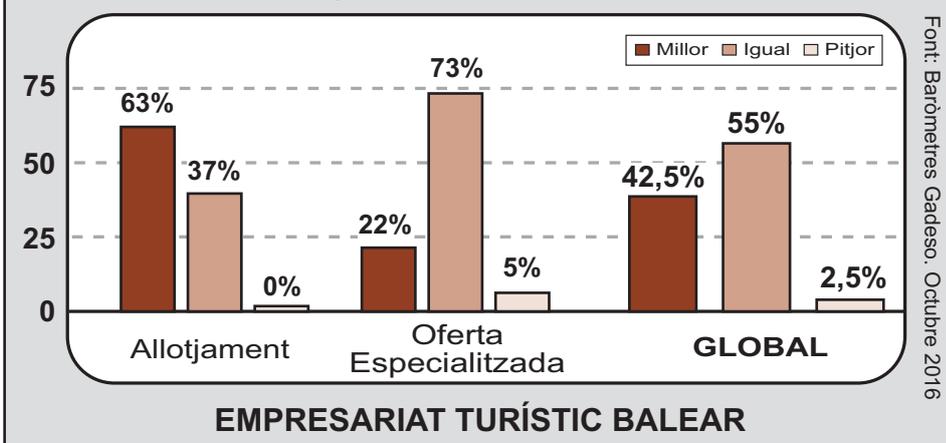
bones xifres d'ocupació de la planta hotelera no s'han vist traduïdes en una millora significativa en el mercat de treball, que continua patint unes greus xifres d'atur i, sobretot, una creixent **precarietat laboral**.

Si ens referim a l'**oferta especialitzada**, veiem que, malgrat la millora registrada (causada per l'alta ocupació hotelera), els problemes de fons continuen sent els mateixos.: excés d'oferta, obsolescència, escassa diferenciació del producte, relació qualitat-preu...

Com veurem a les pàgines següents, l'augment de visitants no es trasllada mimèticament a la **rendibilitat** empresarial (i molt menys si ens referim a l'oferta especialitzada).

TAULA 1

En relació amb la temporada passada, la temporada alta 2016 ha estat...

QUADERNS GADESO SOBRE EL TURISME. ANY 2016

- L'opinió dels empresaris turístics. Maig 2016
- L'opinió dels turistes (Menorca, Eivissa i Formentera). Agost 2016
- L'opinió dels ciutadans. Maig 2016
- Turisme i saturació (I): opinió dels residents. Setembre 2016
- L'opinió dels turistes (Mallorca). Juliol 2016
- Turisme i saturació (II): opinió dels turistes. Octubre 2016

Podeu accedir de manera gratuïta a tots aquests Quaderns Gadeso a www.gadeso.org

MALLORCA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2016

TAULA 2			
ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	77%	41%	44%
Igual	23%	56%	54%
Disminució	0%	3	2%
SALDO	+77	+38	+44

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

Com ja hem comentat abans, l'ocupació hotelera ha estat bona aquesta temporada alta però, tot el lleuger increment de preus que s'ha registrat en els establiments hotelers, la rendibilitat empresarial no ha augmentat en els mateixos percentatges. Malauradament, tampoc ha suposat, en general, la creació de nous llocs de feina, tema que serà tractat amb més amplitud a la pàgina 4.

Aquestes dades reflecteixen una visió global dels allotjaments, doncs depenent de la zona de l'illa, de la tipologia i de la categoria, els resultats experimenten variacions.

TAULA 3			
OFERTA ESPECIALITZADA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	20%	13%	12%
Igual	79%	86%	85%
Disminució	1%	1%	3%
SALDO	+19	+12	+9

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

Per part seva, els empresaris de l'oferta especialitzada qualifiquen la temporada 2015 de manera molt similar a l'any passat, pel que podem repetir que els resultats deixen palès que no és suficient una millora de l'ocupació per augmentar la rendibilitat empresarial: un 88% assegura que es mantén en els mateixos nivells de 2014, una dada gens positiva, tenint en compte els resultats registrats.

Sens dubte, quan es parla d'una necessària reconversió del nostre model turístic, s'hi han d'incloure les activitats que conformen la denominada oferta especialitzada.

MENORCA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2016

TAULA 4			
ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	74%	27%	21%
Igual	25%	72%	77%
Disminució	1%	1%	2%
SALDO	+73	+26	+18

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

La majoria dels empresaris d'allotjament de Menorca afirmen que hi ha hagut un increment de l'ocupació hotelera en comparació amb l'any 2015, però això no impedeix que el percentatge d'hotelers menorquins que diuen haver millorat la seva rendibilitat sigui el menor de Balears.

Una vegada més, hem de fer referència a l'excessiva estacionalitat del turisme de Menorca (més marcada que a la resta de les illes) i a les greus dificultats que suposa allargar la temporada turística, principalment per la manca d'un transport ràpid i econòmic com són les companyies aèries de baix cost.

TAULA 5			
OFERTA ESPECIALITZADA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	14%	10%	13%
Igual	75%	89%	78%
Disminució	11%	1%	9%
SALDO	+3	+9	+4

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

L'increment d'ocupació hotelera no ha significat, en general, un augment en les vendes de les empreses dedicades a l'oferta especialitzada (restauració, comerç, transports...). És més, un 11% dels empresaris del sector assegura que el volum de negoci ha baixat, el que situa a moltes empreses en una situació d'enormes dificultats i, com és lògic, incapaces de reactivar les contractacions.

Mai ens cansarem de repetir que l'oferta especialitzada és un dels principals atractius de qualsevol destinació turística i que és fonamental analitzar-ne els punts febles i renovar-la de manera urgent.

EIVISSA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2016

TAULA 6

ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	82%	43%	49%
Igual	18%	57%	51%
Disminució	0%	0%	0%
SALDO	+82	+43	+49

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

Segons la immensa majoria d'empresaris d'allotjament, l'ocupació d'aquesta temporada alta ha estat més elevada que l'any passat. A més, Eivissa és l'illa on la rendibilitat empresarial més ha augmentat respecte la temporada passada, si bé no en paral·lel a l'increment de l'ocupació; així i tot, un 49% de l'empresariat hotelier eivissenc declara una rendibilitat superior a la de 2014.

Aquestes dades pareixen apuntar que Eivissa és l'illa que millor està suportant la crisi i que, de manera encara lenta, pot començar a generar llocs de feina.

TAULA 7

OFERTA ESPECIALITZADA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	29%	31%	32%
Igual	81%	69%	68%
Disminució	0%	0%	0%
SALDO	+29	+31	+32

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

L'oferta especialitzada a Eivissa presenta xifres millors que la resta de les illes. Aquí hem de destacar el bon funcionament de l'oferta lligada a visitants amb un gran poder adquisitiu i a l'oferta d'oci nocturn, molt vinculada a l'illa.

No obstant, l'oferta mitjana ha tingut unes vendes similars a 2015, situació negativa si tenim en compte que la rendibilitat de l'any passat no fou excessivament bona i que aquestes empreses tenen el gruix de facturació en els escassos mesos que dura la temporada alta.

FORMENTERA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2016

TAULA 8

ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	74%	44%	47%
Igual	26%	56%	53%
Disminució	0%	0%	0%
SALDO	+74	+44	+47

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

L'anàlisi per a Formentera és molt similar al d'Eivissa: un increment de l'ocupació en relació amb l'any 2015 i un augment de la rendibilitat superior a la mitjana balear.

De nou ens hem de referir a l'excessivament curta temporada turística i al perill real de massificació que pateix una illa tan petita i fràgil com Formentera, que pot estar condemnada si destrueix el que és precisament el seu principal atractiu, l'entorn natural: excés de visitants, elevat nombre de vehicles, manca de control de l'ancorament de vaixells particulars que ancoren a l'illa...

TAULA 9

OFERTA ESPECIALITZADA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	28%	22%	28%
Igual	72%	78%	72%
Disminució	0%	0%	0%
SALDO	+28	+22	+28

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

L'oferta especialitzada a Formentera experimenta un comportament similar que el reflectit l'any passat, sense que això signifiqui que està exempta d'una renovació. A més, i com ja hem comentat al llarg de la revista, és necessari adoptar mesures urgents i efectives per tal d'allargar la temporada turística i evitar el col·lapse que pateix l'illa durant els mesos de juliol i agost.

Una temporada curta repercuteix negativament en tots els factors relacionats amb qualsevol producte turístic: activitat econòmica, estructura laboral, medi ambient...

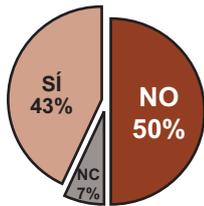
TEMPORADA ALTA / TEMPORADA BAIXA

TAULA 10

ALLOTJAMENT

- Recuperació mercats emissors
- Problemes a destinacions competidores
- Increment del turisme nacional

CREACIÓ DE NOUS LLOCS DE FEINA

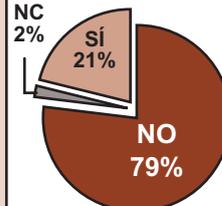
- **Competitivitat**
- **Contractació laboral segons necessitats**

OFERTA COMPLEMENTÀRIA

Restauració, comerç, transports, oci...

- Gran diferència entre subsectors
- Poder adquisitiu del turista
- Efectes del tot inclòs

CREACIÓ DE NOUS LLOCS DE FEINA

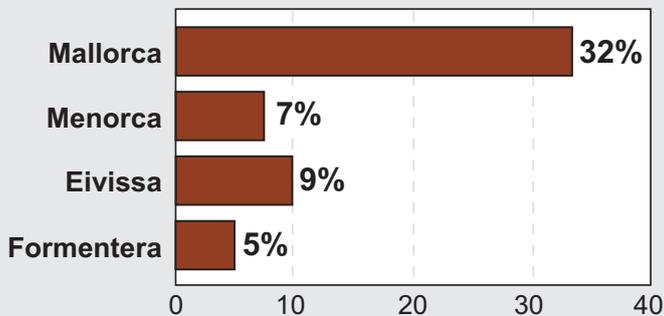
- **Temporada curta**
- **Baixa despesa turística**
- **Tot inclòs / competència deslleial**

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2016

Una de les principals conclusions d'aquest Quadern és que l'ocupació ha millorat, amb les conseqüències que això ha tingut sobre la rendibilitat del sector turístic. Ara hem de veure si aquesta millora ha tingut efectes sobre la recuperació del mercat de treball. Com veiem a les gràfiques superiors, un 43% dels empresaris d'allotjament afirma que s'han creat nous llocs de feina (percentatge

que disminueix fins el 21% en el cas de l'oferta complementària). A més, cal returar-se en la qualitat d'aquesta nova contractació, doncs altres enquestes (com ara l'EPA) ens indiquen que de manera molt majoritària està caracteritzada pel seu caràcter temporal i per unes condicions laborals gens desitjables (sense tenir en compte els abusos que es donen entre determinats empresaris).

PLACES DISPONIBLES A TEMPORADA BAIXA (previsions 2014-2015)

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2015

Percentatge de places disponibles durant la temporada baixa (novembre-abril) sobre el total de places hoteleres a cada illa

TAULA 11

La taula adjunta és un clar indicatiu de l'estacionalitat que afecta al sector turístic de les illes. Fora de temporada, a Mallorca només hi ha disponible una de cada tres places existents, una xifra que sembla baixa però que queda magnificada pels escassos percentatges que presenten les altres illes. Això afecta greument l'activitat econòmica del sector, que queda pràcticament paraitzada durant l'hivern. I, naturalment, les conseqüències són molt negatives: **increment molt rellevant de l'atur** quan finalitza la temporada, efectes perversos sobre els aproximadament **65.000 fixos discontinus** que hi ha en temporada alta a Balears (i que recordem no computen com aturats registrats); **hibernació de l'oferta complementària** turística, doncs si no hi ha connexions amb els països emissors ni hotels on allotjar-se, no por haver-hi un gruix suficient de visitants que permetin mantenir els establiments oberts o, si és així, amb la mateixa plantilla que a l'estiu.

Mostra: 400 entrevistes. Error màxim: +-5%. Nivell de confiança: 95,5%. Treball de camp: Octubre 2016

Fundació GADESO: C/Ter n°14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479474. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

Dipòsit legal: PM-436-2011

